

Briuselis, 2026 m. sausio 20 d.
(OR. en)

5239/26

ECOFIN 26
UEM 14
SOC 16
EMPL 4
ECB
EIB

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 5087/26

Dalykas: 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita
– Tarybos išvados (2026 01 20)

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitos, kurias 2026 m. sausio 20 d. įvykusiame 4148-ajame posėdyje patvirtino Ekonomikos ir finansų reikalų taryba.

2026 M. ĮSPĖJIMO MECHANIZMO ATASKAITA
TARYBOS IŠVADOS

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA:

1. AKCENTUOJA, kad 2025 m. ekonomikos augimas Europos Sąjungoje buvo nors ir nedidelis, bet stabilus; prie to prisidėjo atspari darbo rinka, mažėjanti infliacija ir palankios finansavimo sąlygos. PRIPAŽŪSTA, kad pasaulio ekonomika ir toliau susiduria su struktūriniais pokyčiais ir dideliu geopolitiniu netikrumu, todėl Europos Sąjungai išorės aplinka kelia vis daugiau iššūkių. PABRĖŽIA, kad labai svarbu spręsti ekonominio pažeidžiamumo problemas siekiant užtikrinti makroekonominį stabilumą ir subalansuotą augimą.
2. PABRĖŽIA, kad tebėra svarbu įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, siekiant nustatyti disbalansą, kuris neigiamai veikia arba gali neigiamai paveikti tinkamą valstybės narės ekonomikos arba ekonominės ir pinigų sąjungos arba visos ES ekonomikos veikimą, užkirsti kelią tokiam disbalansui ir jį panaikinti. PALANKIAI VERTINA 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kuria pradedamas penkioliktasis metinis makroekonominio disbalanso procedūros įgyvendinimo ciklas.
3. PALANKIAI VERTINA įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktą bendrą analizę. PAŽYMI, kad dalis tarpvalstybinių aplinkybių, susijusių su disbalanso rizika, buvo supaprastintos, o naujoje Europos makroekonominėje ataskaitoje pateiktas rizikos ES ekonomikos makrofinansiniam stabilumui vertinimas. PRIPAŽŪSTA, kad svarbu stiprinti holistinį požiūrį į riziką makroekonominiam stabilumui, atliekant išsamią visų makroekonominio disbalanso atvejų analizę, daugiausia dėmesio skiriant valstybėms narėms ir analizėje išsaugant nuolatinį ES ir euro zonos aspektų matomumą. AKCENTUOJA, kad įspėjimo mechanizmo ataskaita grindžiama Komisijos atliktu 2024 m. rezultatų suvestinės duomenų, kurie aiškinami atsižvelgiant į ateities perspektyvas, ekonominiu vertinimu. PRIPAŽŪSTA, kad prognozės nėra visiškai tikslios, o atliekant rizikos analizę svarbu atsižvelgti tiek į atsargų, tiek į srautų kintamuosius.

4. IŠ ESMĖS PRITARIA išspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktam vertinimui dėl makroekonominio disbalanso raidos ir dėl besiformuojančios rizikos. PRIPAŽIŠTA, kad nors infliacija ES apskritai sumažėjo ir tikimasi, kad ji išliks iš esmės stabili, kai kuriose valstybėse narėse infliacinis spaudimas išlieka. PAŽYMI, kad skirtingas kainų ir išlaidų lygio padidėjimas per pastaruosius metus po pandemijos turėjo įtakos santykiniai valstybių narių išlaidų konkurencingumo padėčiai.
5. PAŽYMI, kad namų ūkių ir įmonių skolos daugumoje valstybių narių sumažėjo, tačiau jos dažnai ir toliau viršija lygius, kuriuos galima paaiškinti remiantis pagrindiniais ekonomikos rodikliais. PAŽYMI, kad, nors nominaliojo BVP augimas padėjo 2024 m. stabilizuoti valdžios sektoriaus skolas ir BVP santykį, tam tikrų valstybių narių skolos santykis išlieka didelis ir prognozuojama, kad dėl tebesitęsiančio deficito daugelio valstybių narių skolos santykis vėl padidės. Tuo pačiu metu numatoma, kad kelių valstybių narių valdžios sektoriaus skolos santykis sumažės.
6. PRIPAŽIŠTA, kad didelės būsto kainos ir būsto kainų augimas kelia vis didesnę susirūpinimą daugelyje valstybių narių, o dinamika įvairiose šalyse skiriasi. PRIPAŽIŠTA, kad nelanksti pasiūla, susijusi su ribota naujų būstų statyba, gali turėti didelį poveikį būsto įperkamumui ir sumažinti darbo jėgos judumą, o tai apskritai daro neigiamą poveikį regioniniam ir nacionaliniam konkurencingumui, kenkia ekonominei veiklai ir blogina socialinius padarinius.
7. PABRĖŽIA, kad ES bankų sektorius nuolat išlieka atsparus, išlaiko didelį pelningumą ir tvirtus kapitalo pakankamumo rodiklius. PAŽYMI, kad neveiksnių paskolų dalies padidėjimas išlieka nedidelis.
8. PAŽYMI, kad ilgalaikis ES ir euro zonos einamosios sąskaitos išorės perteklius liudija mažesnes investicijas, palyginti su santaupomis, nors jis sumažėjo, palyginti su iki pandemijos buvusiu lygiu. PRIPAŽIŠTA, kad kai kurios valstybės narės, turinčios didelį einamosios sąskaitos išorės perteklių, yra sukaupusios didelį grynąjį turtą, todėl joms kyla vertinimo svyravimų rizika. PRIPAŽIŠTA, kad didelį išorės deficitą turinčios valstybės narės priklauso nuo išorės finansavimo, o tai didina pažeidžiamumą tuo atveju, kai stiprėja rizikos suvokimas. PAŽYMI, kad neigiamos grynosios tarptautinių investicijų pozicijos apskritai toliau gerėjo, o didelės teigiamos grynosios išorės pozicijos taip pat labai padidėjo.

9. ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos ketinimą parengti išsamias apžvalgas dėl septynių valstybių narių, kuriose, kaip nustatyta 2025 m. pavasarį, yra susidaręs disbalansas arba perviršinis disbalansas. RAGINA šias išsamias apžvalgas paskelbti gerokai prieš pateikiant 2026 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkinį.
10. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Komisija padarė išvadą, jog taip pat reikia skirti dėmesio tam tikriems pokyčiams dar keturiose valstybėse narėse, net jei dėl jų šiuo metu atlikti išsamią apžvalgą nėra pagrindo. Tai visų pirma apima bendrą kainų didėjimą pastaraisiais metais ir nuolatinį smarkų vienetui tenkančių darbo sąnaudų didėjimą, kuris daro neigiamą poveikį sąnaudų konkurencingumui. Be to, reikia atidžiai stebėti spartų būsto kainų augimą ir kredito augimą.
11. RAGINA toliau veiksmingai ir efektyviai įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, kuri būtų taikoma skaidriai ir horizontaliai nuosekliu būdu, kartu su Europos semestre įtvirtinta reformuota ekonomikos valdymo sistema. PABRĖŽIA galimą įvairių makroekonominių kintamųjų sąveiką.
12. RAGINA valstybes nares laiku imtis politikos veiksmų, kuriais būtų siekiama sumažinti makroekonominį pažeidžiamumą, be kita ko, įgyvendinant reformas ir investicijas, kad būtų atsižvelgta į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas pagal Europos semestrą, visų pirma susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra.
13. PABRĖŽIA, kad makroekonominio disbalanso prevencija ir panaikinimas didina valstybių narių gebėjimą reaguoti į sukrėtimus ir prisideda prie ekonomikos augimo bei konvergencijos, o disbalanso mažinimas padeda stiprinti bendrą ES ekonomikos atsparumą ir daro teigiamą šalutinį poveikį.